

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman toteutusta ja seurantaa edistävä työryhmä 2006–2016 (YM016:00/2007)

**KOKOUSPÖYTÄKIRJA
29.12.2016**

TYÖRYHMÄN KOKOUS 8/2016 (kokous 89)

Aika: Keskiviikko 22.11.2016, klo 9.00–11.00
Paikka: Ympäristöministeriö, kokoushuone Pankkisali
Läsnä: Mikko Kuusinen, ympäristöministeriö (PJ)
 Esko Hyvärinen, ympäristöministeriö
 Roosa Atula, ympäristöministeriö
 Matti Nummelin, ulkoasiainministeriö
 Armi Liinamaa, valtiovarainministeriö
 Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
 Antti Otsamo, Metsähallitus, Metsätalous Oy
 Liisa Pietola, MTK
 Timo Tanninen, Metsähallitus, Luontopalvelut
 Inka Musta, Metsäteollisuus ry.
 Jaana Lehtimäki, Suomen Akatemia
 Jukka-Pekka Jäppinen, SYKE
 Lotta Ruokanen, Allianssi ry.
 Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö (siht.)
 Marja Pylvänäinen, SYKE (siht.)
 Pekka Harju-Autti, ympäristöministeriö, vierailija
 Jari Ilmonen, Metsähallitus, Luontopalvelut, vierailija

1. Kokouksen avaus

Kokouksen puheenjohtaja Mikko Kuusinen (YM) avasi kokouksen kello 9.00. Puheenjohtaja toivotti kaikki tervetulleeksi vuosille 2006–2016 asetetun seurantaryhmän viimeiseen kokoukseen.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous 88, 26.10.2016) hyväksyttiin muutoksitta.

3. Asialista

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Ajankohtaiset asiat

- Hossan kansallispuistoa koskevat lausunnot on saatu, ne ovat pääosin myönteisiä ja linjassa hallituksen esityksen kanssa. Valtioneuvoston käsittely on joulukuussa.
- Metson rahoitus on vielä auki, lisärahoitus selviää lähiaikoina. Metso-seminaari oli viime viikolla, tuloksia on valmiina Luken sivuilla.
- Hallinnonuudistus on työllistänyt ympäristöministeriötä, tällä hetkellä luonnonsuojeluasiat ovat menossa valtion Luova-virastoon, rahoitusasiat ovat työn alla.
- LYMON ylijohtajaksi valittu Ari Niiranen aloittaa 1.12.2016. Hän tulee puheenjohtajaksi vuosille 2017–2021 asetettavaan uuteen BD-seurantaryhmään.
- CBD COP 13-osapuolikokous pidetään Cancunissa Meksikossa 4.–17.12.2016, Suomen valtuuskunnassa on 21 henkeä, ministeri on mukana, Brysselissä on vielä valmistelukokous ennen COPia.
- Ilmastokokous pidettiin Marrakech'ssa Marokossa, aiheena mm. luonnonmukaiset ratkaisut. Maatalouden työohjelmassa ei juurikaan edistytty, capacity building -komitea käynnistettiin mukana mm. ilmastopimuksen ja biodiversiteettisopimusten synergia-asiat. Kokouksessa oli paljon oheistapahtumia mm. turvemaat <http://unfccc.cloud.streamworld.de/webcast/global-peatlands-initiative-gpi>
- Energia- ja ilmastostrategia tullaan hyväksymään 24.11.2016.

- IUCN pääjohtaja vieraili YMössä 21.11., puitesopimusta jatkettiin.
- Uuden seurantaryhmän helmikuun seminaariin kutsutaan syyttäjiä ja tuomareita mukaan, mm. pyydetään Leila Suvantola.
- Yritysten paras luontoteko -kilpailuun on tullut 17 esitystä.
- Paras BD-teko -kilpailuun on tullut 10 esitystä.
- Suomi100-kasseja jaetaan COP 13-kokouksessa Cancunissa.

5. EU-rahoituksesta ja LIFE-hankkeista (Pekka Harju-Autti YM)

LIFE 2014–2020 – Priority Areas: Life-rahoituksessa on kaksi aihealuetta, ympäristön osa-alue ja ilmaston osa-alue. On IPs eli integroidut hankkeet, Top-Down hankkeet, joihin kuka tahansa ei voi laittaa hakemusta, niiden suunnittelu tapahtuu YM:n aloitteesta. EU arvioi nämä ja myöntää korkeintaan 60 % rahoituksesta. Näitä kukin maa saa kolme kauden aikana. Perinteiset hankkeet, joille on normaalisti avoin hankekilpailutus, ovat yleensä konsortioita.

Suomella on ollut 130 Life-hanketta vuodesta 1995 lähtien. Espanja ja Italia saaneet eniten rahoitusta (noin 70 % rahoituksesta). Hakemusten määrä ei Suomessa ole kasvanut mutta niiden rahallinen koko on kasvanut huomattavasti: nykyisin kaikki ovat jo yli miljoona euroa, jotkut hakemukset ovat kokonaiskustannuksiltaan jopa yli 10M€.

Lifessä suositaan erityisesti innovatiivisia hankkeita, joilla on merkittävää ympäristöhyötyä. Nature- ja BD-puolen hankkeiden rahoituksesta vähintään 25 % pitää mennä konkreettiseen käytännön työhön.

Keskustelussa todettiin mm., että LIFE-hankkeissa kansainvälisyys on keskeistä. Sihteeri pyysi listaa hankkeista, joissa Suomi on mukana ja jotka ovat vuosien varrella menneet läpi, listaa pyydettiin raportointia varten. Life-rahoituksesta ympäristöministeriön sivuilla http://www.ym.fi/fi-fi/ministerio/rahoitus_ja_avustukset/life_rahoitus

6. Freshabit LIFE IP -hankkeen esittely (Jari Ilmonen Metsähallitus)

Kaikkien aikojen suurin LIFE-hanke Suomessa: Yhteistyötä vesiperintömme säilyttämiseksi (kalvot)

Freshabit on Life Nature-hanke, joka on Natura2000-toimeenpanoa toteuttava hanke. Sen kokonaisbudjetti on 20 M€ ja sisältää täydentäviä eli integroituja hankkeita. Hankeaika on 6 v + 9 kk ja sitä koordinoi Metsähallituksen Luontopalvelut. Projektipäällikkö on Pauliina Louhi. Mukana on 30 kumppania. Hanke alkoi vuoden 2016 alussa ja se etenee kahden vuoden sykleissä, jolloin raportoidaan. Hanke päättyy 30.9.2022.

Hankkeen sisältönä on toiminta vesistöjen hyväksi. Kohdealueet ovat Natura-alueita tai direktiivilajeja, kuten jokihelmisimpukka, toiminta tapahtuu valuma-alueilla. Mukana on Natura-alueita noin 45 000 ha ja Naturan ulkopuolista noin 35 000 ha. Hankkeessa kehitetään pysyviä uusia menetelmiä, joiden täytyy toteuttaa jotakin alueellista tai valtakunnallista suunnitelmaa (PAF). Suomen PAF on linjassa kansallisen BD-strategian kanssa. Life vesi- ja luontopuoli ovat olleet erillään, pyritään syventämään niiden välistä yhteistyötä kuten myös lisäämään yhteistyötä maa- ja metsätaloussektorien kanssa. Tavoitteena on parantaa sisävesien tilaa ja luonnon monimuotoisuutta sekä lisätä kiinnostusta ja tietoa sisävesistä ja niiden hoidosta.

7. CITES COP-17 -asiat/tulemat – Johannesburg 24.9.–5.10.2016 (Esko Hyvärinen YM)

CITES-yleissopimus (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Flora and Fauna) on laaja ympäristösopimus, jolla on 183 osapuolta (kalvot). Sopimus tuli voimaan 1975 ja Suomesta tuli osapuoli vuonna 1976. Sopimuksen tavoitteena on varmistaa, että luonnonvaraisilla eläimillä ja kasveilla, niiden osilla tai niistä valmistetuilla tuotteilla käytävä kansainvälinen kauppa ei vaaranna lajien säilymistä. Sopimusta toteutetaan säätelemällä listatuilla lajeilla käytävää kauppaa tuonti- ja vientirajoituksin ja luvuin. Sopimus kattaa noin 35 000 lajia, jotka on listattu sopimuksen liitteisiin niiden uhanalaisuuden mukaan.

COP 17 -kokouksen Suomen valtuuskunta oli 5 henkeä: hallintoviranomaiset Esko Hyvärinen ja

Charlotta von Troil, YM, lupaviranomainen Stella From, SYKE, tieteelliset viranomaiset Eeva-Maria Kyheröinen ja Peter Poczai, Luomus (ja kaksi Suomen Pretorian lähetystä).

Kokouksen tavoitteet toteutuivat hyvin. Keskeistä oli, että EU tuli osapuoleksi, COPin toimintäsääntöjä muutettiin, tosin koskien vain tätä kokousta, kaikki EU-maat olivat läsnä. Norsuja ja norsunluuta koskien oli monta päätösehdotusta, jotka olivat osin keskenään ristiriitaisia. Päätökset tehtiin viimeisenä päivänä, jolloin kansainvälistä norsunluukauppaa koskevan päätöksentekomekanismin luominen peruttiin. Lisäksi sopimuksen lajiliitteiden muutoksista sovittiin. Tietoja kokouksesta www.cites.org/cop17 (katso myös kalvot).

Seuraava CITES COP-kokous on Sri Lankassa 2020, jolloin on Suomen EU-puheenjohtajuuskausi. Ympäristöhallinnon CITES-sivusto www.ymparisto.fi/cites

Keskusteltiin lajeista, jotka työllistävät Suomen CITES-viranomaisia. Uusista lajimuutoksista erityisesti suosittujen eksoottisten lemmikkien kuten harmaapapukaijan nosto liitteeseen I ja useiden matelijä- ja sammakkolajien listaukset ja listausten muutokset, sekä ruusupuiden/palisanterien listamuutokset tuovat tiedotus- ja lupapaineita Suomelle.

8. Biodiversiteetin painopisteet ja työsuunnitelmat eri organisaatioissa – jatkotyö Työryhmän jatko!

Luonnos uudesta BD-seurantaryhmän asettamiskirjeestä lähetetään kommenteille ja pyynnöt edustajien nimeämiseksi pyritään lähettämään tämän vuoden puolella. Seurantaryhmän toimeksiantoa on terävöitetty ja päivitetty. Ryhmä asetetaan 5 vuodeksi 2017–2021. Ympäristöministeriön ylijohtaja linjaa kutsuttavat organisaatiot. Alatyöryhmiä tulee sekä pysyviä että ad-hoc-ryhmiä tarpeen mukaan. Sidoryhmätilaisuus on tarkoitus pitää vuoden 2017 alkupuolella. Tehdään tilannekatsaus ja sitten valmistellaan työohjelma biodiversiteetin painopisteiden ja eri organisaatioiden työsuunnitelmien pohjalta.

9. Muut asiat

Esille ei tullut muita asioita.

10. Seuraavat kokoukset

Tulevia kokouksia ei päätetty. Ryhmän mandaatti päättyy 31.12.2016 ja uusi asettamiskirje on tekeillä.

11. Kokouksen päättäminen

Kokouksen puheenjohtaja Mikko Kuusinen päätti kokouksen kello 11.00.

Puheenjohtaja

Mikko Kuusinen

Sihteeri

Marja Pylvänäinen

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.